

काठेखोला गाउँपालिका

आ.व.२०७८/०७९ को

नवौँ गाउँसभा-२०७८/०७९

उपाध्यक्ष श्री अर्जुन बहादुर खत्री ज्युद्धारा प्रस्तुत गरिएको

वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम

नवौँ गाउँ सभाका सभाअध्यक्ष महोदय,

एवम उपस्थित गाउँसभा सदस्यहरू,

१. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ कोरोना भाइरसको संक्रमणका कारण सिर्जित यो विशम र भयावह अवस्थाबाट हाम्रा नागरिकहरूलाई सुरक्षित गर्दै गाउँपालिकाको विकास, परिवर्तन र सेवा प्रवाहलाई थप निरन्तरता दिने प्रणका साथ समग्र काठेखोला गाउँपालिकाको अर्थतन्त्रलाई अझै मजबुद र गतिशिलता प्रदान गर्ने मुख्य ध्ययका साथ काठेखोला गाउँपालिकाको आ.व.२०७८/०७९ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न यस गरिमामय सभामा उपस्थित भएको छु ।
२. सर्वप्रथम नेपालको विभिन्न कालखण्डमा भएका लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात महान सहिदहरू तथा देशमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको खातिर २०६२/०६३ को जनआन्दोलनमा आफ्नो जीवनको प्राण आहुति गर्नुहुने अमर वीर सहिदहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।
३. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ कोरोना भाइरसबाट ज्यान गुमाउनु भएका व्यक्तिहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै संक्रमित व्यक्तिहरूको सिध्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु । साथै कोभिड-१९ कोरोना भाइरसको कारण यस गाउँपालिका लगायत स्वदेश तथा विदेशमा ज्यान गुमाउनुहुने दिदीवहिनी तथा दाजुभाइहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकाकुल परिवारजन प्रति हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछु । यस भाइरसबाट संक्रमित भई अस्पताल, आइसुलेशन र होम क्वारेन्टाईनमा उपचारत दिदीवहिनी तथा दाजुभाइहरू प्रति शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।
४. गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र रही मौलिक हक र कर्तव्य सम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्थाको कार्यन्वयन गर्न काठेखोला गाउँपालिका सदा प्रतिबद्ध रही आएको छ । काठेखोला गाउँपालिका जनभावना, जनआकांक्षा र आवश्यकताको आधारमा नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन, विकास र समृद्धिको अपेक्षा पुरा गर्न दृढ संकल्पका साथ अगाडि बढिरहेको छ ।
५. भौगोलिक विविधता, प्राकृतिक सुन्दरता सहितको बहुजातिय, बहुधार्मिक र बहुसांस्कृतिक विशेषतायुक्त यस काठेखोला गाउँपालिकालाई सद्भाव र सह-अस्तित्वमा आधारित एकताबद्ध, सभ्य र सुसंस्कृत समाज निर्माण गर्दै नमुना गाउँपालिका रुपमा विकास गर्न निरन्तर लागि परेको छ । काठेखोलावासी जनताको चाहाना, विकास प्रतिको मोह र परिवर्तन प्रतिको आकांक्षालाई पुरा गर्न अनि सेवा प्रवाहमा सहजता प्रदान गर्न सिंगो काठेखोला गाउँपालिका निरन्तर यात्रामा यात्रारत छ ।
६. हाम्रा नीति, कार्यक्रम तथा बजेट जनतालाई कसरी अधिकार सम्पन्न गराउन सकिन्छ, जनतालाई कसरी आर्थिक समृद्धितिर उन्मुख गराउन सकिन्छ, हाम्रा विकासले जनतालाई कसरी सहजता प्रदान गर्न सकिन्छ अनि कसरी समाज रुपान्तरणको दिशामा डोर्याउन सकिन्छ त्यतैतिर केन्द्रित छन । सुरुवाती बर्ष देखि नै सञ्चालन गरिएका हाम्रा समग्र कार्यक्रम तथा योजनाहरू त्यसको ज्वलन्त उदारहण हुन ।
७. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह विचको सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयलाई अवलम्बन गर्दै जनसहभागीता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरि सुलभ र गुणस्तरिय सेवा प्रवाह गरि यतिवेला सिंहदरवार गाउँमा आएको जनतालाई आभाष दिलाउनु पर्ने अवसर, दायित्व र चुनौति हामी माभ्र आएको छ ।

आदरणीय अध्यक्ष महोदय एवम गाउँसभा सदस्य ज्युहरू ।

८. समृद्धि र विकासको यात्रामा निरन्तर यात्रारत काठेखोला गाउँपालिकाको यस गरिमामय नवौँ गाउँसभामा कोभिड-१९ कोरोना भाइरसबाट सिर्जित विश्वव्यापी महामारीले सिर्जना गरेको चुनौतिपूर्ण परिस्थिति र बन्दाबन्दी विच पनि नेपालको संविधान बमोजिम गठित स्थानीय सरकार अन्तरगत यस काठेखोला गाउँपालिकाको आ.व.२०७८/०७९ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउदा म आफु निकै गौरवान्वित भएको महसुस गरेको छु ।
९. आगामी आ.व.को बजेट तर्जुमा गर्दा मैले यो बर्ष सम्म हाँसिल भएका उपलब्धीहरू संस्थागत गर्दै जनप्रतिनिधिमूलक लोकतान्त्रिक पद्धतिबाट हाम्रा नागरिकहरूले खोजेको सेवा, चाहेको विकास र रुपान्तरित समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने प्रणालीबाट निर्देशित हुदै समाजवाद उन्मुख राष्ट्र सहितको नमुना गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित गर्न यो बजेट केन्द्रित गरेको छु ।
१०. बजेट तर्जुमा गर्दा मैले मुलतः नेपालको संविधान र कानुनहरू, संघिय सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य, काठेखोला गाउँपालिकाको अध्यक्ष ज्युद्धारा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम, विनियोजन विधेयक-२०७८ को सिद्धान्त र प्राथमिकतामा निर्मित विविध कानुनहरू, गाउँपालिकाको निर्णयहरू तथा दिगो विकास लक्षलाई मुख्य आधार बनाएको छु । साथै राजनैतिक दल, विभिन्न क्षेत्रका

विज्ञ व्यक्तिहरु र विभिन्न क्षेत्रका सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त हुन आएका महत्वपूर्ण सुझावहरुलाई समेत बजेट निर्माण गर्दा विशेष ध्यान दिएको छु ।

अध्यक्ष महोदय एवम उपस्थित गाउँसभा सदस्य ज्युहरु । अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेटमा संबोधन गरिएको बजेटको केही सारसंक्षेप प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

११. भुन भन्दा भुन महामारीको रुपमा फैलिदै गहिरहेको कोभिड-१९ कोरोना भाइरसको रोकथाम, नियन्त्रण र सम्पूर्ण व्यवस्थापनका लागि यस वर्षको बजेटमा विशेष ध्यान पुराएको छु । यो भाइरस नियन्त्रणका लागि अग्रपंक्तिमा रहेर सेवा प्रवाह गरिरहेका स्वास्थ्यकर्मीहरुको मनोबल बढाउनका लागि पनि बजेटमा विशेष प्राथमिकता दिएको छु । साथै यस भाइरसका कारण बेरोजगार युवाहरुलाई रोजगारी सिर्जना गर्न पनि बजेटमा उत्तिकै ध्यान दिएको छु ।
१२. कोभिड १९ कोरोना भाइरस संक्रमणका कारण ज्यान गुमाउनुहुने व्यक्तिको परिवारका लागि प्रति परिवार रु.२०,०००। अक्षेरुपी विस हजार रुपैयाको दरले राहत उपलब्ध गराउने गरि बजेट व्यवस्था गरेको छु । साथै सोही भाइरसकै कारण मृत्यु हुने मृतकको परिवारका छात्र एवम छात्राहरुका लागि अध्ययन कार्यमा सहजता र राहत होस भन्ने अभिप्रायले छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने सोचका साथ “कोभिड विपदमा गाउँपालिका अध्यक्षको राहत” कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, र उक्त कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१३. हामीले हाम्रो सुरुवाती वर्ष देखि नै उच्च प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्दै आएका गाउँपालिका भित्रका हरेक वार्डका गौरव र पहिचानका योजना तथा पहिचानका कार्यक्रमहरुलाई पुर्णता प्रदान गर्न उत्तिकै ध्यान पुराई बजेटमा प्राथमिकता दिएको छु ।
- १४.हामीले अंगाल्दै आएको परम्परागत कृषि प्रणालीलाई यान्त्रीकरण गर्ने, पशु व्यवसायमा नस्ल सुधार, बेरोजगार तथा रोजगारी गुमाएकाहरुलाई रोजगारी सिर्जना गर्ने, एक घर, एक करेसावारीको अवधारण अनुरूप विउ विजनका मिनिमिड वितरण गर्ने जस्ता कृषिजन्य कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिई आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
१५. केही दातृ निकायहरु संगको सहकार्य र समन्वयमा साभेदारितामा आधारित कृषि तथा पशुपालन कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पनि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । त्यसै गरि सामुदायिक वन मार्फत दिगो वन व्यवस्थापन, जिविकोपार्जनमा सहयोग पुग्ने खालका साभेदारितामा आधारित कार्यक्रममा पनि उत्तिकै महत्व दिई उचित बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
१६. गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरुका सञ्चालक एवम कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गरि आम नागरिकहरुलाई सहकारीमा आवद्ध गराई उत्पादनमा जोड्ने उदेश्यका साथ सहकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
१७. सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर वृद्धिमा ध्यान दिदै विभिन्न किसिमका छात्रवृत्ति कोषको स्थापना, विद्यार्थी छात्रवृत्तिको व्यवस्था, लगायत शिक्षण सिकाईका प्रविधिमैत्री नविनतम अवधारणा सहित अभिमुखिकरण तथा क्षमता विकास जस्ता तालीमहरु सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु । पालिका भित्र रहेका दुईवटा क्याम्पसको भौतिक अवस्थालाई सुधार गर्न विशेष ध्यान दिई आवश्यक बजेट समेत व्यवस्था गरेको छु । बाल विकासका सहयोगी, सामुदायिक विद्यालयका कर्मचारी तथा कार्यालय सहयोगीका लागि मासिक तलब भत्तामा केहि रकम थप हुनेगरि बजेट विनियोजन गरेको छु
१८. नवजात शिशु र गर्भवति महिलाहरुको स्वास्थ्यलाई विशेष ध्यानमा राखी विगत केही वर्ष अगाडी देखि नै सञ्चालनमा आएको आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत सञ्चालन गरिएको पोषणयुक्त खाद्य सामग्री वितरण कार्यक्रम र महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका मोबाइल कार्यक्रम निकै प्रभावकारी रहेकोले उक्त कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिई आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु । साथै स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरुका लागि स्वास्थ्य स्वयमसेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम, प्रजनन स्वास्थ्य, सुरक्षित मातृत्व, एवम बाल तथा शिशु स्वास्थ्य लगायत सेवाको बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने खालका रचनात्मक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पनि विशेष प्राथमिकता दिई बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
१९. लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशी अन्तरगत महिला, दलित, जनजाती, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, तथा विपन्न वर्गहरुको शसक्तिकरण एवम आयआर्जनका लागि उनिहरुको सीप, क्षमता र दक्षताको विकास गर्दै आ-आफ्नो पेशा, व्यवसायलाई थप व्यवस्थित गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु । साथै यस गाउँपालिकाका भित्र रहेका १४०५ जना वृद्धबृद्धाहरुको निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षणका लागि शिवीर संचालनार्थ पनि उचित बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
२०. गाउँपालिका स्तरिय “कला, संस्कृति तथा खेलकुद विकास समिति ” मार्फत गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न मेला, पर्व, महोत्सव, खेलकुद, स्थानिय कला, साहित्य र संस्कृति एवं परम्परालाई जोगाउन खेलकुद तथा साहित्य, कला, संस्कृति संरक्षण, समर्द्धन एवम प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२१. गाउँपालिकाको सम्पूर्ण सेवा प्रवाहका कामहरुलाई अनलाईन मार्फत सञ्चालन गर्न कर्मचारीहरुमा सुचना प्रविधि अन्तरगतका क्षमता अभिवृद्धि, गरि सुसासन र सेवा प्रवाहलाई थप प्रविधिमैत्री र जनमुखी बनाउन विभिन्न तालीम, अभिमुखीकरण र गोष्ठीहरु सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२२. समग्र गाउँपालिकाको विविध क्षेत्रको तथ्यगत विवरण सहितको हामीले यो अवधिमा प्राप्त गरेका विकासका उपबन्धीहरु र स्थानीय पर्यटन, संस्कृति र समग्र गाउँपालिकाको पहिचान भल्किने काठेखोला गाउँपालिकाको बस्तुगत विवरण र समग्र गाउँपालिकाको भिडीयो डकुमेन्ट्री निर्माणका लागि पनि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

सभाअध्यक्ष ज्यू

अव म आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को यथार्थ खर्च र २०७७/०७८ को संशोधितअनुमान र २०७८/०७९ को अनुमानितआयव्ययविवरण यस सभामा पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क्र.सं.	आ.व.	चालु खर्च	पुजीगतखर्च	जम्माखर्च	कै.
१	२०७६/०७७ को यथार्थ खर्च	२८,५८,५५,९७९	१३,६८,८०,९७९	४२,२७,३६,९५८	
२	२०७७/०७८ को संशोधित अनुमान	३६,०२,५४,२९८	१९,२९,४७,०००	५५,२४,०९,२९८	
३	२०७८/०७९ को अनुमानित व्यय	३६,५०,००,०००	१६,८९,९४,०००	५३,३९,९४,०००	

यस काठेखोलागाउँपालिकाको आ.व.२०७८/०७९ को अनुमानित वार्षिक आय विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	श्रोत	रकम रु.	कै.
१	संघबाट वित्तिय समानिकरण अनुदान	१० करोड ६०लाख	
२	संघिय सरकार ससर्त चालु अनुदान	२७ करोड ८३लाख	
३	प्रदेश सरकार वित्तिय समानिकरण अनुदान	१ करोड २२ लाख ७७हजार	
४	प्रदेश सरकार राजस्व बाँडफाँड अनुदान	५९लाख ४६ हजार	
५	गाउँपालिकाको आन्तरिक आय	३२ लाख	
६	संघिय सरकार समपुरक अनुदान	१ करोड ३७ लाख	
७	संघिय सरकार राजस्व बाँडफाँड	७ करोड १६ लाख ९१हजार	
८	संघिय सरकार विशेष अनुदान	१ करोड ७८ लाख	
९	प्रदेश सरकार विशेष अनुदान	५० लाख	
१०	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	५० लाख	
११	संचित कोषबाट अ.ल्या.हुने अनुमानित	१ करोड ५० लाख	
	जम्मा	५३ करोड ३९लाख १४ हजार रुपैयाँमात्र	

सभाअध्यक्ष ज्यू

काठेखोलागाउँपालिकाको आगामीआ.व.२०७७/०७८ को अनुमानित कुलआय ५२ करोड ३९लाख चौध हजार रुपैयाँ मध्य देहाय बमोजिम खर्च हुने गरि विनियोजन गरिएको छ । जसमध्य संघिय सरकारबाट प्राप्त ससर्त अनुदानका कार्यक्रमहरु देहाय बमोजिम रहेका छन ।

कृषि तथा पशु तर्फ	६५ लाख
उद्योग तर्फ	२९ लाख
उर्जा तर्फ	८ लाख
शिक्षा तर्फ.....	२० करोड ५० लाख
स्वास्थ्य तर्फ.....	३ करोड ८० लाख
लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशिकरण तर्फ.....	१ लाख
युवा तथा खेलकुदतर्फ	११ लाख
सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण तर्फ.....	१ करोड २८ लाख
शान्ति तथा सुव्यवस्था तर्फ.....	२५ लाख
भोलुंगे पुल तर्फ.....	४९ लाख
पर्यटन पुर्वाधार तर्फ	१२ लाख
भवन तथा आवास सहरी विकास तर्फ	३३ लाख

जम्मा २७ करोड ८३ लाख

अव म उपरोक्त बमोजिम आयको आधारमा आगामी आ.व.को प्रस्तावित व्ययविवरण पेश गर्दछु ।

क्र.सं.	विवरण	प्रस्तावित बजेट	कैफियत
१	सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, खेलकुद, संस्कृति प्रवर्द्धन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण)	१ करोड ५५ लाख ८९ हजार	
२	पुर्वाधार विकास (सडक तथा पुल, सिचाई, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, लघु जलविद्युत र	३ करोड ११ लाख ७८हजार	

	सञ्चार)		
३	वनवातावरण तथा विपद व्यवस्थान (वन तथा भु संरक्षण, जलाधार, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जलउत्पन्न प्रकोप, विपद व्यवस्थापन, वारुणयन्त्र सञ्चालन)	३५ लाख ९७ हजार	
४	सुशासन तथा संस्थागतविकास (मानवविकास, क्षमताविकास, राजस्व परिचालन, वित्तिय व्यवस्थापन, वित्तिय जोखिमन्युनिकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, आन्तरिक लेखापरिक्षण, वेरुजु फछ्यौट, सेवाप्रवाह, सुरक्षा, नागरिक सन्तुष्टि, समन्वय)	३५ लाख ९७ हजार	
५	आर्थिक विकास (कृषि, पर्यटन, उद्योग, बाणिज्य, सहकारी)	१ करोड ५५लाख ८९हजार	
६	वडा गौरव र पहिचान	२ करोड ५१ लाख ८२ हजार	
७	सामाजिक समावेशिकरण लक्षित वर्ग	५९ लाख ९५ हजार	
८	अन्य भौतिक पूर्वाधार, आर्थिक विकास एवं सामाजिक विकास कार्यक्रम	१ करोड ४३ लाख ९० हजार	
९	मर्मत संभार	४७ लाख ९७ हजार	
१०.	समपुरक र विशेष अनुदान (संधिय र प्रदेश)	४करोड १५ लाख	
११.	कन्टेनजेन्सी	५९ लाख ९६ हजार	
१२	चालु खर्च	५ करोड ४४ लाख	
१३	कोभिड व्यवस्थापन	८० लाख	
१४	समपुरक योजनाको लागि लागत सहभागीता	२ करोड ५० लाख	

माथी क्षेत्रगत रुपमाउल्लेखित बजेटलाई गाउँपालिकाबाट गौरव तथापहिचान र वडाबाट सिफारिस भइआएका योजनाहरु र गाउँपालिकाबाट सबै वडामा सञ्चालन हुने साभा योजनाहरुको विस्तृत विवरण अनुसुचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

सभाअध्यक्ष ज्यु

अन्तमा यस काठेखोला गाउँपालिकाको योजना तथा कार्यक्रमहरु २०७८/०७९ को सफल र सार्थक कार्यान्वयनको लागि सबैको सक्रिय सहयोग एवं भूमिकाको अपेक्षा गर्दछु । हाम्रा हरेक योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई प्रतिफल संग जोड्न, हालको विषम परिस्थितिमा रोजगार गुमाउनेहरुको संख्या बढ्दै गैरहेको अवस्थामा रोजगारीसंग जोड्न र जनसहभागीता बढाउन कार्यक्रम कार्यान्वयनका सबै चरणहरुमा अनुगमन तथा मुल्यांकनलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने देखिन्छ । यस कारण यि कार्यहरुमा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, समस्त राष्ट्रसेवकहरु, राजनैतिक दलका नेता तथा कार्यकर्ताहरु, सामाजिक अभियान्ताहरु, सहकारीकर्मीहरु, एवम आम काठेखोलाबासी जनसमुदायको सक्रिय र उत्साहजनक सहभागीता रहने छु भन्ने आशा गरेको छु ।

१० असार २०७८

धन्यवाद ।

.....
अर्जुन बहादुर खत्री

(उपाध्यक्ष)

काठेखोला गाउँपालिका